

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Szteity cellája jutott Rajitynak.

Fogházban Pasity merénylője.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 3.

A főkapitányságon befejezték a Pasity elleni merénylet ügyében a nyomozást. A merénylő állhatatosan megmaradt eredeti állítása mellett és ismételt hangoztatta, hogy a tettet saját iniciatívájára követte el s arra senki sem bujtatta fel. A rendőrség tegnap átadta Raity Milutint a beogradi ügyészség fogházának. A merénylőt ugyanabban a cellában helyezték el, amelyben annakidején Szteity, a király merénylője ült.

Az ügyész utasítására a hatóságok továbbra is gyűjtik az adatokat, hogy minél pontosabb megvilágításba helyezhessék a komplikáltaknak mutatkozó bűnügyet.

Románia

közeledik Bulgáriához.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 3.

Szófiából jelentik: Duka román külügyminiszter felhatalmazta Raskanov szófiai román követet, hogy szorosabb kontaktusba lépjen a szófiai SHS, csehszlovák és görög követekkel és velük együttesen tegyen lépéseket a bolgár kormánytól a normális diplomáciai viszony helyreállítása érdekében.

Ismét a bomba.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Coblentz, jul. 3.

A mai alagutból két beállított bomba közül az egyik felrobbant. Szerencsére annakidején nem ment át vonat az alaguton és így a szerencsétlenségnek, mely ellenkező esetben borzalmas méretű lett volna, elejét vehették. A kár jelentékeny. A megtorló intézkedéseket megtették.

Róma, jul. 3.

A pápa sajnálkozását fejezte ki Párisban a duisburgi események miatt. Kifejtette jegyzékében, hogy nagyon sajnálja a szomorú eseményeket, melyek annál is inkább érintik lesújtóan, mert éppen akkor történtek, amikor ő a legnagyobb energiával dolgozik a béke helyreállításán. Helyteleníti, hogy vannak olyanok, akik vérel és erőszakkal akarják elérni céljaikat.

Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a pápa aktív részt vesz a politikában. Akciójától, melyet a Ruhrkérdésben indított volt, sikert remélnek.

Pasity újra az államügyek élén.

A merénylet óta — az első minisztertanács.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 3.

A miniszterelnök az ellene elkövetett merénylet miatt néhány napra orvosi tanácsra visszavonult az ország ügyeinek intézésétől. A szombati szkupstinaülésen már nem vett részt, hivatalába nem járt és így a minisztertanács sem tarthatott értekezletet. Tegnap hagyta el Pasity a betegszobáját. Este már megjelent a merénylet óta az első minisztertanácsban, amelyen folyó ügyek felett határoztak. A legfontosabb pont volt a tárgysorozaton az, hogy mi történjen a hadiszákmányból maradt felesleggel. A minisztertanács a határozat alapján felhatalmazta a hadügyminisztert, hogy nyilvános árverésen eladja a felgyülemlett összegyűjtött anyagot.

A szkupstina szünete alatt a minisztertanácsban kívül a törvényhozó bizottság is ülésezik. A tegnapi nap folyamán tartott értekezleten folytatta a tisztviselői törvényjavaslat részletes megvitatását. Valószínű, hogy a vitát még e hét végén befejezik és ebben az

esetben szombaton már átadják a szkupstina elnökségének a trészletes jelentést, amelyet a Ház hétfői ülésén tárgyalás alá is vehet.

A pártok közötti viszony rendezése holt pontra jutott. A politikában teljes a szélesed — a klubok csaknem tátonganak az ürességtől, mert a képviselők nagyrésze vidéken tartózkodik.

Egyedül a Radics-párt folytatja tevékenységét. Zagrebi jelentések szerint egyre-másra tartanak üléseket, amelyekben a jövőben folytatandó politikájuk és a további taktikájuk felett döntenek. Az üléseket zárt tárgyalásoknak deklarálják s azon csak a legfőbb vezetők vehetnek részt. Így tehát megbízható konkrét adatok hiányzanak a megbeszélések eredményéről.

A politikai élet fellendülése a szkupstina újbóli megnyitásának az idejére várható. A jövő hétre újra megélnék a parlament környéke, sőt egyesek szerint jelentős események várhatók beköszöntésül.

Merényletet terveztek a román király ellen.

A budapesti Kovács-bűnügy újabb fejleményei.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, jul. 3.

A Kovács testvérek ismeretes bűnügyében az ügyészség tizenhét vádlott letartóztatását rendelte el. A vádindítvány csalással, az állami és társadalmi rend felforgatásával vádolja a letartóztatottakat.

A Kovács testvérek és bűntársaik a nekik nem tetsző politikuskokat el akarták tüntetni, katonai diktatura kikiáltását tervezték, több zsinagógát felrobbantani ki-

vántak, sőt a vád szerint a román király ellen gránátokkal merényletet akartak elkövetni. Erre a célra tizennégy kilogramm ekrazitot szereztek be, amit a határon átcsempésztek volna. Szándékukban volt a nagyváradi állami pénztárt kirabolni és az ott talált pénzzel embereket toborozni, akik a román király elleni merényletet előkészítették volna.

TÖZSDE

Julius 3.

Beograd. (Zárlat.) London 42080, Páris 549, Newyork 9175, Genf 1618, Milano 40130, Prága 278, Berlin 0049, Bukarest 4650, Szófia 86, Budapest 108.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00034, Hollandia 22375, Newyork 157225, London 2612, Páris 34, Milano 2480, Prága 1717, Budapest 00650, Beo-

grad 625, Bukarest 287, Szófia 550, Varsó 00045, Wien 0008075, Osztrák bélyegzett 00081.

Budapest. (Zárlat.) Amsterdam, hollandi forint 3315—3485, Beograd, dinár 9250—9650, Berlin 530—610, Márka 580—660, Bukarest 4250—4650, Lei 43—47, London 38700—39900, Font 38720—39920, Milano, lira 367—387, Newyork, dollár 8480—8780, Páris 500—520, Francia frank 505—525, Prága, sokol 254—266, Varsó, lengyel márka 670—750, Wien, osztrák korona 1195—1295.

Magyarországnak közelednie kell szomszédaihoz...

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jul. 3.

A nemzetgyűlésen Almásy László alelnök helyére, aki az egységes párt ügyvezetője lett, Pesthi Pált választották meg.

Az indennitáznál Szakács Andor 48-as kispáza, a földbirtokreform radikális végrehajtását sürgeti. Utána részletesen foglalkozik a kormány külpolitikájával. Hibáztatja, hogy nem teremtették meg a szomszédokkal való megegyezés előfeltételeit. Felemli beszédében, hogy a nemzetgyűlés hatvan tagja régebben Jugoszláviával elő akarta segíteni a közeledést és a beogradi szkupstina elnökének a meghívására Beogradba készült.

Az SHS kormány ünnepélyesen fogadta volna őket. A hajóállomáson jugoszláv és magyar lobogók üdvözölték volna a vendégeket s Beogradon ünnepélyekre készültek. A terv azonban politikai okokból meghiúsult. Akkoriban pedig még nem voltak kimentente szomszédaink s nem szövetkeztek fegyveresen Magyarország ellen. Azóta a kormány is hangoztatja a megértést a szomszédokkal. A közudatban van, hogy létérdekünk szomszédainkkal gazdasági és forgalmi megegyezést létesíteni.

Izmed fenyeget és sürget.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Lausanne, jul. 3.

Izmed a lausannei konferencia főtitkárságához érélyes hangú jegyzéket intézett, amelyben kijelenti, hogy az ígéretések óta sok idő telt el, a szövetségesek pedig Konstantinápoly kiűritésének keresztülvitelére még mindig vonakodnak. „Ismételtlen sürgősséget indítványozok” — fejezi be fenyegető hangú jegyzékét Izmed pasa.

Elítélik a duisburgi merényletet...

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jul. 3.

A német sajtó — pártállás nélkül — elítéli a duisburgi merényletet. A lapok — kivétel nélkül — azt írják — hogyha az német részről történt, közönséges gonosztettéről van szó, melynek a passzív ellenálláshoz semmi köze. A Ruhr lakosság különben maga is elítéli a szomorú eseményt.

Az iskolaév likvidálása

Tömeges bukások minden vonalon.
— Adatok a szomorú statisztikából.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 4.

A háború előtt, június 29-ike volt a diákok ugynevezett nagy napja, amikor is minden iskolában, az ország minden részében kiosztották a bizonyítványokat, egy évi szorgalom, esetleg restség megérdemelt jutalmát, az évvégi klasszifikációt. A háború, mint sok egyéb, az iskolákat, a békés zöld padok közötti életet is megváltoztatta és kegyetlen kézzel letiporta a hagyományokat. Június 29-ikének is megszűnt minden varázsa és a bizonyítványok kiosztása most egy nappal előbb, 28-án történik.

Beeskereken is jóval 28-ika előtt zárták le az iskolaévet. A kis- és nagy érettségik is megvoltak már s véglegesen csend borult a tanintézetek környékére — két hosszú hónapra. A bizonyítványokat kiosztották, szélnek eresztették a vigdiáksapatokat. Az évszárak alkalmával nem találjuk érdektelenné leköszölni, hogy a múlt iskolaévben a tanulók milyen előmenetelt tanúsítottak. Az erről készült statisztika szomorú adatokat sorol fel.

A beeskereki gimnázium szerb tagozatában a tanulók 67,09 százaléka tette le sikeresen az osztályvizsgát, 23,47%-ot pótvizsgára, 9,13%-ot pedig osztályismétlésre utasítottak. A magyar tagozatban lényegesen kedvezőbb képet mutat a statisztika. A kimutatás szerint a magyar osztályokban a tanulók 81,64%-a átment, 15,96%-át pótvizsgára, 2,47%-át pedig ismétlésre utasították. Érdekes az értesítő indokolása, hogy miért buktak el annyian a szerb tagozatban. Az indoklás kimondja, hogy a tanulók közül sokan nem tudnak kielégítő módon szerbül, ami hátrányára volt a tanulásnak. Ajánljuk ezt az el fogulatlan nyilatkozatot a közoktatásiügyi miniszter figyelmébe, olvassa át gondosan és tartsa szem előtt, hogy pedagógiai szempontokból mennyi akadályt jelent, ha a tanulók nem bírják a tanítási nyelvet. Szeptemberben újra előtérbe kerül a magyar iskola ügye. Komoly megfontolást érdemel, hogy ha a szerb tanulók közül a szerb tagozatban sokan nehézségekkel küzdenek a tanítási nyelv miatt, milyen eredményt fognak kimutathatni a magyar diákok, ha a szerb tagozatba kényszerítik őket, ahol nem az anyanyelvükön, hanem a számukra még kissé idegen, egészen el nem sajátított nyelven folyik a tanítás. A beeskereki gimnázium igazgatóságának nyilatkozata igazolja korábbi állásfoglalásunkat, hogy a magyar tanulók igenis magyar nyelven nyerjenek oktatást.

Érdekes adatokkal szerepel a magángimnázium három osztályában járt magyar tanulók magánvizsgálatának eredménye. Az első osztályból tizenegyen jelentkeztek

Kiéleződött a francia-angol ellentét a Ruhr-kérdésben.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, jul. 3.

Az angol-francia politikai feszültség napról-napra inkább kiéleződik. A két ország sajtója élesen támadja egymást.

A párisi „Gloire” szerint Baldwin francia gyűlölete nem fogja megszilárdítani a kormány helyzetét, habár az angol miniszterelnök éppen a kormány nevében érzi magát jogosítva Franciaországot meginteni. Ha a Foreign Office türelmének vége szakad — írja a lap — úgy Franciaország türelme éppugy véget ér.

A „Temps” élesen bírálja az „Observer” cikkét, amely szerinte a megértést akadályozza. Aki az együttes győzelem épületét aláaknázza, az legelőbb Angliát ingatja meg, aki az Observer mellé áll, az ellensége az angol népnek.

Páris, jul. 3.

Az angol kormány kérdéseire Poincaré tegnap válaszolt. Az Aire Nouvelle szerint a válasz békülékeuy formában íródott.

London, jul. 3.

Saint Aulaire francia követ távollétében (helyettesével közölték) Czrzon választát, aki kijelentette, hogy az angol kormány nem szándékozik Németországgal külön tárgyalni, illetőleg Franciaország kizárásával a szövetségi jöváteli konferenciát összehívni és az Unióval együtt Franciaországot adósságai megfizetésére kényszeríteni.

Párisban az a vélemény, hogy a válaszcjegyzék enyhítette a kiéleződött konfliktust.

Milliók künnlevőségek a városnál.

Késedelmesen folynak be az adók. — Hosszadalmas eljárás a fellebbezések körül.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 4.

Több ízben foglalkozott a „Torontál” a város akcióival, amelyekkel egyik-másik tervének a megvalósításához szükséges összeget kívánta előteremteni. Nemrégiben megírtuk, hogy a polgármester Beogradba utazott, hogy kölesönt szerezzen a villanytelep kibővítéséhez, újabban pedig ugyancsak Beogradban járt az állami adósság kiutalásának megszüretése céljából. Legutóbb napirendre került a városi tisztviselők ruhasegélye is, amely ismét hatszáz ezer dinárral terhelné meg Beeskereket, — ehhez azonban már nincs fedezet — jelentette ki egy városi vezető tisztviselő. A város nincs abban a helyzetben, hogy alkalmazottainak segélyt adjon s a tanács csak akkor terjesztheti elő az ügyet jó véleményezéssel, ha a belügyminiszter folyósítja a közel egy millió dinárt meghaladó állami tartozást.

Mindezekből kétségtelenül kitűnik, hogy ugyancsak szűkben vannak a pénznek. A városi üzemek átépítése, a városi épületek rendezetlensége, a közigazgatásnak a normális keretekbe való visszahelyezése nagy kiadásokkal járt, amelyek jóformán teljesen felémésztették a rendelkezésre álló összeget. A város jövedelmeinek gyarapodása mindenesetre hozzá-

járul a pénzügyi egyensúly eléréséhez, sőt rövidesen túlhaladja majd a kiadásokat, ez azonban pillanatnyilag még nem érhető el és hatása csak a jövőben lesz érezhető.

Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy voltaképpen nem is a legutóbbi, nagyobbarányu befektetések okozták a városnál mutatkozó pénzühiányt, hanem annak okai máshol keresendők. A városnak nagyszámú künnlevőségei vannak, amelyekhez egyelőre nem tud hozzájutni. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, cégek és általában az adózók megfellebbezték a kivetett adókat s így mindaddig, amíg a felszólamlásokat el nem intézik, a város kénytelen türelmesen kivárni a községi pótdadó befizetését. A pótdátartozások összege néhány millió dinárra rug, úgy hogy a fellebbezésekre hozott határozatok megérkezése után a már régen esedékessé vált pénzek befolynak, ami által tetemes összeg jut a város birtokába. A város vezetőségének körében hosszadalmasnak tartják a felszólamlások elintézését, mert az adó kivetésétől sokszor hónapokig nem érkezik határozat és feltétlenül szükségesnek látják, hogy felsőbb helyen gyorsított eljárás alá vegyék ezeket a halaszthatatlanul fontos ügyeket.

magánvizsgára, közülük hatot elbuktattak, öt átment. A harmadik osztályból három sikerrel tette le a vizsgát és tizenhat elbukott. A hetedikből tizet engedtek felsőbb osztályba, kilencet pedig pótvizsgára, illetve ismétlésre utasítottak

Szomorú statisztikával szerepel a kereskedelmi iskola is. Az idén nem tartottak érettségi, mert a folyó évben bevezették a négy osztályos rendszert, tanuló hiányában azonban még nem nyithatták meg a negyedik osztályt s így érettségi

csak a jövő évben lesz. A három osztályban a vizsgát tettek közül százhuszonnégyen sikeresen fejezték be a tanévet, ötvenketten pedig megbuktak.

A gimnáziumban kísérettségire jelentkeztek: a szerb tagozatban negyvenhárom. Ebből 38 sikeres, 5 elbukott, a magyar tagozatban pedig 30 közül három elbukott, huszonhat pedig átment.

Érettségi vizsgát tettek le a szerb tagozatban a következők: Tatarovity Bogoljub, Jovanovity Boriszláv, Popadity Boriszláv, Radenkovity Vera, Sztoreli Vinka, Mir-

kov Daniló, Bancsák Dezső, Zárity Dusan, Boskovity Zágorka, Adamovity Jovan, Jajagin Radovan, Popov Srbisláv, Beljin Stevan, Zseberan Stevan, Prédity Stanko, Spitzer Margareta, Weiterschan Matea. A leérettségizettek közül hatot három hónapig, illetve egy évre visszavetettek, 11-et pedig érettnak nyilvánítottak.

A magyar tagozatban érettségi vizsgát tettek: Kovács Sándor, Horváth Sándor, Graber Antal, Beneze Attila, Steiner Edit, Zeller László, Kuszling Jenő, Mayer Imre, Gyárfás János, Maczella János, Réthi János, Frey József, Adorján József, Szabados Károly, Friedmann Lili, Bárány Magda, Szarvas Mihály, Bartos Olga, Löbl Pál, Petry István, Gussmann Tibor, Magyarai Kossa Tibor, Grün Henrik és Darvas Dezső. Huszonnégy tanuló közül tizenkettőt sikerrel vizsgázott, tizenkettőt pedig két hónapra, illetve egy évre vizsautasítottak.

Julius 10-én kezdődik a cukorgyári tárgyalás

Kitűzték a bűnpör tárgyalásának idejét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 4.

Másfélévvel ezelőtt nagy érdeklődéssel kísért a község a cukorgyári monstre pör tárgyalását, amelynek nem kevesebb, mint tizenöt vádlottja hatalmas bűnhalmazzal vádoltan állott a beeskereki törvényszék büntető tanácsa előtt. A három fővádlott Szakula Vászka, Mlók Péter és Beringer Kristóf többrendbeli gyilkossággal terheltten került a büntető igazságszolgáltatás közegei felé. A többiek lelkiismeretét bűnrészesség és kisebb bűnök terhelték.

A vádlottak vallomásának felvétele, a tanúk és szakértők kihallgatása nyolc napot vett igénybe. A feldolgozásra váró hatalmas bűnügyi anyag dacára is meglehetősen gyorsan készült el munkájával a bíróság. Aránylag rövid időn belül kihirdették a határozatot, amelyben bűnösnek mondták ki a vádlottakat és a három főbűnös közül Szakula Vászka köztöltali halálra, Mlók Pétert és Beringer Kristófot pedig életfogytiglani fegyházra ítélték. A többieket többesztendei fegyházzal sújtották. Az elítéltek kivétel nélkül fellebbezték és így ügyük elbírálására a novisadi tábla illetékes.

Mint megírtuk a novisadi fellebviteli bíróság Beeskereken tartja meg a tárgyalást. Mivel sok tanu kihallgatása válik szükségessé, jobbnak látták, hogy Beeskerekre küldjék a tanácsot a tárgyalás megtartására. A pontos időpontot legutóbbi hírünkben még nem közöltük, mert erre vonatkozólag értesítés még nem érkezett. Tegnap kapták meg a beeskereki fogházban lévő foglyok az idézéseket, mely szerint bűnügyükben július 10-én, kedden kezdődik a tárgyalás. A bűnpör újbóli letárgyalása előreláthatólag több napig tart. A terembe természetesen csak belépő jeggyel szabad belépni. A jegyek kiosztásának napját még idejében közölni fogjuk.

HIREK

Jul.
5.

1804 ben született George Sand francia regényíró. 1809-ben a wagrami csata.

1920-ban kezdődött a spai konferencia Németország és az entente között.

Halálozás. Kollarich Gáborné szül. Wieland Erzsébet ma reggel fél 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap d. u. 5 órakor lesz a helybeli róm. kath. temető kápolnájából.

Torontál-Temesmegye is hadikárpótlást igényelhet. Beogradból jelenti tudósítónk: Az igazságügyi miniszter oly értelmű döntést hozott, hogy Torontál-, Temes- és Bács megye lakossága is igényt tarthat hadikárpótlásra, ha a károkat a erzagorai és szerbiai katonai operációk idején szenvedte. A károk összeírását rövidesen megkezdik.

Repülőszerelesség. Mostárból jelentik: Tegnap Mostár közelében repülőszerelesség történt. Vaszity tábornok vonatát öt repülőgép kísérte, melyek közül az egyik tulalacsonyra ereszkedett le. A gép alsó szárnya beakadtak a telefonhálózatba, úgy hogy az aeroplán lezuhant. A bennülő pilóta kapitány és őrmester súlyos sérüléseket szenvedett.

Csehszlovák gimnázium Petrovén. Novi Sadról jelenti tudósítónk: Petrovén tegnap volt az ünnepélyes alapkövetétele az ottani csehszlovák gimnáziumnak, amelyen Cseba, az új beogradi csehszlovák követ is részt vett. Az ünnepség közel tízezer szlovák részvétele mellett folyt le.

A becskerek piaci árak. A tegnapi hétfőn a következő árak voltak: Szarvasmarha élőszuliban kilogrammonként 9 dinár, sertés 20-22, borjú 13, bárány 11. — Buza métermázsája 390, teengeri 285, árpa 240, zab (új nem volt) 300, széna 100, szalma 75. Egy csomó káposzta 5, fejeskáposzta 3, burgonya 3-4, zöldbab 5-6, öreg bab 6-7, zöldség 1-2, paradicsom (primör) 20-22. Tehénturó kilogrammja 8-10, juhturó 20-22, vaj 30-32. A csirke párja 35-60, kacsa 40-65, liba 100-110, pulyka 100-120 dinár. Az árak a múlt heti piacéhoz viszonyítva stabilnak mutatkoznak.

Ötvi elzárásra és rangfosztásra ítélték egy ezredet. Jassiból jelentik: Érdekes katonai bünpörben fejezte be a tárgyalást ma éjjel két órakor a IV. hadtest hadbírósa. A VIII. hadosztálynál történt nagyméretű visszaélések elkövetői felet hozott ítéletet a hadbírósa. A bíróság Popescu ezredet ötvi elzárásra, rangjának elvesztésére, 18 000 lej pénzbüntetésre, továbbá összes ingó és ingatlan vagyonának a kincstár javára történő elkobzására ítélte. A többi vádlottakat Simidjeanu kapitányt, Lupu Nagler kapitányt, Manolescu felkészt és Clopotu Constantint felmentették. A román hadbírósa ítéletek történetében ez az első eset, hogy egy magasrangú katonatisztet ilyen kemény büntetéssel sújtottak, mint a rangfosztásra és ötvi elzárásra ítélt Popescu ezredet.

Vas- és fémöntvényeket Krausánál, Veliki Becskerek. — Telefon 829.

A megyei közgyűlés megszavazta a tisztviselők ruhasegélyét.

Üdvözlő távirat Pasitynak. — Jegyzői tanfolyam Becskerekben. — Az orlováti vasutállomás áthelyezése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, jul. 4.

Torontál-Temesmegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta évi közgyűlését a vármegyeháza nagytermében, amelyen nagyszámban vettek részt a tagok és érdeklődők. A tárgysorozaton több érdekes pont szerepelt, többek között a megyei tisztviselők ruhasegélye, mely mint előrelátható volt, nagy vitát váltott ki.

A közgyűlés megnyitása után a tárgysorozatra való áttérés előtt Raity Szvetisláv alispán azt indítványozta, hogy Pasity Nikola miniszterelnöknek a merénylet elől való szerencsés megmeneküléseért Torontál-Temesmegye nevében üdvözlő táviratot küldjenek. A közgyűlés az indítványhoz egyhangúlag hozzájárult.

A napirendre áttérve, elsőnek Zubkovity Pál dr. vármegyei főjegyző tárgysorozatát vették megvitatás alá, amelyen kisebb fontosságú ügyek szerepeltek. A közgyűlés csaknem valamennyi pontot elfogadta.

Utána a tisztviselők ruhasegély-ügye került tárgyalás alá, amelyről Berity Vászta tb. főjegyző referált. A tisztviselőket a javaslat négy csoportba osztotta a fizetési osztályok szerint. Az első csoportba került a VI-ik rangosztály, 10.000 dinár ruhasegéllyel, a II-ik csoportba a VII-VIII-ik rangosztály 8.400 dinárral, a III-ik csoportba a IX., X. és XI-ik fizetési osztály

5400 dinárral, a dijnokok pedig 3000 dinárt kapnának ruhasegély címén. A közgyűlés az állandó választmány ebbeli javaslatát elfogadta, vagyis megszavazta a fenti segélyeket.

A törvényhatósági bizottság ezenkívül a megyei szolgáltnak fejéknél 500 dinár rendkívüli segélyt szavazott meg. A megyei soffőr és altisztnek pedig 1000-1000 dinárt. Az utmesterek a határozat szerint szintén 1000-1000 dinár segélyt kapnak. A kórházi tisztviselők ugyancsak részesülnek ruhasegélyben, egyszintén a pénzügyi tisztviselők közül azok, akik a megyei könyvelést végzik. Ez utóbbiaknak 4000-4000 dinárt utaltatnak ki.

Petrov Száva megyei jegyző tárgysorozatán szerepelt az orlováti vasutállomás ügye, mely nagyobb viharokat váltott ki. A vasutállomás ugyanis jelenlegi helyén átvágja és elzárja a Bótos felé vezető utat. A költség 250000 dinárral hozzájárulna a költségekhez, azonkívül hét és fél hold földet adna. Ha a vasutállomás más helyen épülne. A közgyűlés hosszú vita után a költség kérélmének teljesítéséhez hozzájárult.

Végül elfogadta a közgyűlés a Becskerekben felállítandó jegyzői tanfolyam szabályzatát. A tanfolyam szeptemberben már megkezdődött.

Megnyit a strandfürdő. Régen vajudó terv valósult meg a napokban. Két élelmes vállalkozó szellemű becskerek strandot épített a Béga legszebb részén, a Hűvös-völgyben. A fürdőt vasárnap nyitották meg és azóta nyitva van az egész napon át. Vadonatúj kabinok foglalnak helyet a part mentén. Nagyszerű büfferöl is gondoskodás történt, amelyben állandóan nagy választékban kaphatók ételek és italok. A strandra, amelynek nagy kiterjedésű homokterülete van, a tulsó oldalról csónakon lehet átnyújtani.

A Kadima Sportklub közgyűlése. A Kadima Sportklub július hó 8-án, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor tartja meg rendez évi közgyűlését a Chevra-ház nagytermében, melyre n. é. összes tagjait ez uton hívja meg az Elnökség.

Minden orvost érdeklő. „Rendület az orvosi kamarákról” kapható a „Torontál” kiadóhivatalában. A füzet a népegészségügyi minisztérium rendeletének teljes magyar nyelvű szövege és ára 30 dinár.

Bélyeggyűjtők figyelmébe. Megjelent a „Philatelia” bélyeggyűjtési folyóirat legújabb, 5-ik száma. Bélyeggyűjtőknek különösen érdekes tartalommal. Ára 7 dinár. Kapható a „Torontál” kiadóhivatalában.

Aki négy évig eteti a férjét patkányméréggel. Kolozsvárról jelenti tudósítónk, hogy Fösi András ottani kovácsmester ma megjelent a rendőrségen és panaszt emelt a felesége ellen, azt állítva róla, hogy az már négy éve patkányméréggel eteti. Orvosi bizonyítványt is mutatott fel, amely megállapítja, hogy a kovácsmester szervezetét tényleg hosszú idő óta ásványi méreg roncsolja. — A rendőrség a kovács feljelentése alapján megindította a nyomozást az asszony ellen.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapja, az Uj Idők 27. számában két érdekes új regény közlését kezdi meg. Az egyiket Bónyi Adorján írta az Uj Idők számára, a másik Paul Seeliger: Az amerikai párbaj című regény, érdekes, kalandos története, amelyet Kosáryné Réz Lola fordít le magyar nyelvre. E két regényen kívül közli az Uj Idők Herczeg Ferenc, Csathó Kálmán, Surányi Miklós, Lyka Károly, Dobosi Pécsi Mária, Moly Tamás és a magyar írók legkiválóbbjainak írásait, valamint a lap rendkívül népszerű rovatait, a divatot, szerkesztői tizeneket, bélyeggyűjtést, szépségápolást, s igen sok időszzerű képet. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2000 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, VI., A drássy-ut 16.)

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Becskerek és Skoplje versenye.

A tisztviselői beszerzési szövetkezetek kongresszusa.

Becskerek, jul. 4.

Megírta a „Torontál”, hogy az ország területén működő tisztviselői beszerzési szövetkezetek Vid napján Ljubljában kongresszust tartanak, amelyen az aktuális ügyeket vitatják meg. Annakidején közöltük azt is, hogy a becskerek szövetkezetet Aleksity Bogoljub elnök és Gruity Novák titkár fogja képviselni. A két kiküldött tegnap érkezett vissza utjáról Becskerekre. Munkatársunk felkereste az egyik delegátust, Gruity Novák szövetkezeti titkárt, aki a kongresszus határozatairól részletes információt adott.

Az SHS állam területén lévő tisztviselői beszerzési szövetkezetek június hó 28-án, Vid napján tartották kongresszusukat s ezt megelőzően közgyűlésüket. A közgyűlésen Stibler Milos szociálpolitikai inspektor elnökölt. Az igazgatósági, valamint a felügyelői bizottság jelentése körül nagy vita fejlődött, mert a zagrebi kiküldöttek ebbe a minden politikai árnyalattól távol álló intézménybe is be akarták venni a politikát, amiben persze a többség megakadályozta őket. A szavazás lefolytatása után meggyőződtek a kiküldöttek, hogy a zagrebi maradtak alul. Az igazgatói és felügyelői bizottság jelentését ugyanis szánylevelel szavazattal negyvenöt ellenében elfogadták. Egyszintén megszavazták a folyó évi zárszámadást is.

A régi tisztikar lemondását a közgyűlés szintén tudomásul vette és a szövetség érdekében kifejtett működéséért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Az új tisztikar választása közben szintén viharos jelenetek folytak le. A választás végül mégis úgy alakult, hogy az igazgatóság elnöki székebe Gyukanovity Ilja államtanácsos került. A Vajdaságot az igazgatóságban Zority Milán novisadi táblabíró és Mandrovity Milán közoktatásügyi inspektor képviseli, mint helyettes igazgatósági tag.

A kongresszuson az aktuális kérdéseket tárgyalták meg. A szövetség vezetői egyuttal közölték, hogy a kedvezményeket, amelyek főképpen a szállítási engedményekre, adómentességre és olcsó (kis kamat mellett) kölcsönökre vonatkoznak, máris biztosították a szövetkezetek részére és akciójukkal anynyira jutottak, hogy rövidesen igénybevehetik azokat.

A kongresszus befejezése előtt megbeszéltek a jövő évi országos nagygyűlés színhelyét. Két város kiküldöttet hívták meg a szövetséget: Becskerek és Skoplje. A két helység közül Skoplje győzött és így ott tartják meg a beszerzési szövetkezetek jövő évi kongresszusukat.

Uj köztársaság (?)

Berlin, jul. 4.

A berlini „Lokalanzeiger” szerint Dorten és Schmetz elérkezettnek látja az időt, hogy a rajnai köztársaságot július hó 11-én kiáltsa.

Anglában és Amerikában az a felfogás, hogy Dorten és Schmetz Franciaország fizetett ügynöke.

Sport

A göteborgi olimpiász.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Göteborg, jul. 3.

Hétfőn szakadó esőben folytatták a versenyeket. Délutánra az eső elállt, de így is felázott talajon tartották meg a mitingeket. A hétfői verseny eredményei a következők:

100 méteres síkfutásban: Houben (Németország) 11 mp. Gerő (Magyarország) 11:1 mp. Carr (Ausztrália), Jubach (Svájc), Friedrich (Németország), Broos (Hollandia). Legjobban Carr startol. Ötven méternél Gerő vezet. Finisben Houben minimális különbséggel győz.

Magasugrásban: Gaspar (Magyarország) 183 cm. A többi versenyző 180 cm-el kiesett. A helyezések ismeretlenek.

Tízezer méteres síkfutásban: Rastass (Finnország) 32 perc. Sipilä (Finnország), Bockmann (Svédország), Bedorff (Németország), Király és Kulesár (magyarok) helyezetlenek.

Súlydobásban: Janson (Svédország) 13 méter 80 cm. Tommer (finn) 13 m. 69 cm. Csejthei és Eördögh helyezetlenek.

4×100 méteres síkfutás: Előfutamban: Németország 42:5 mp. (Kittinö Jdö.) Ausztria, Engdahl (svéd), Paulen (holland), Villen (finn), Rennel (német), Neumann (német), Kurunczy (magyar). Meglepetés Dunckel német bajnok veresége.

Király Pál a göteborgi startja előtt vasárnap délelőtt részt vett a Hága és Rotterdam közötti országúti versenyen. A verseny távja 18 kilométer volt. 1. Király Pál (ESC) 60 p. 35 mp. 2. Kroff. 3. Hanes.

A magdeburgi uszóverseny részletes eredményei: 4×50 m. sprintstaféta: 1. Magdeburg 2 p. 2:4 mp. 2. Budapest 2 p. 2:6 mp. Az elsőnek beérkező Köln csapatát diszkvalifikálták.

4×200 m. sprintstaféta: 1. Budapest 10 p. 40:4 mp. 2. Köln 10 p. 45:6 mp. 3. Magdeburg 10 p. 49 mp.

100 m. hátszás: 1. Frölich (Magdeburg) 1 p. 17:8 mp. 2. Bartha (Budapest) 1 p. 18 mp. Karcsapással győzve.

100 m. gyorszás 1. Heinrich (Lipese) 1 p. 06:4 mp.

Víziló: Budapest—Magdeburg = 1:1.

4×50 m. vegyes staféta: 1. Magdeburg 2 p. 15:2 mp. 2. Budapest 2 p. 17:6 mp. 3. Köln.

4×100 m. sprintstaféta: 1. Budapest 4 p. 26:2 mp. 2. Köln 4 p. 37 mp. 3. Magdeburg 4 p. 41 mp.

50 m. gyorszás: 1. Heinrich (Lipese) 28:8 mp. 2. Hilmar (Magdeburg) 29:8. 3. Turnovszky (Budapest) 29:9 mp.

Football.

Csehország—Románia = 6:0.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Gerhardt Lénárd

elhalálása alkalmával a temetésen való megjelenésükkel vagy koszorú- és virágadományokkal fájdalmaikat enyhíteni igyekeztek, különösen a Jugoszláviai grafikai munkások szövetsége velikibecskerekai fiókjának és a Slavija sportegyletnek ezúton mond köszönetet a gyászoló **Gerhardt és Roschival-család.**

Keresek irodakísasszonyt

ki a szerb és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Ajánlatokat vagy személyes jelentkezéseket kérem 2-4 óra között. **Bergenthal szállító, V. Becskerek.**

Eladó

egy amerikai oldalt és felül is hűtő **Jégszekrény** a legjutányosabb áron. **Temesvári u. 42 sz.**

Egy irodistanó

azonnali belépésre kerestetik. Feltételek: perfekt német és szerb levelezés és gépirás. — Kezdő fizetés havi 2500—3000 K. **Schneider János dobozgyár** Gizella-part. 1277

„Biztosítsd jövődet!”

Szabad kézből adatik át egy jól bevezetett és igen forgalmas helyen levő manufaktúr- és pamut-kereskedés, fundus instruktussal. — Közelebbit a „Torontál” kiadóhivatalában.

A pancsevoi Szerb Bank faosztályánál Kovinban

eladó több ezer darab elsőrendű távirta-, telefon- és villamvezetékhez **fenyőoszlop** mindenféle hosszúságban és vastagságban.

Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható. 1054

Fischer és Lutsch cég

Veliki Becskerek

elad berendezése feleslegeiből

cca 100 fmtr üzleti állványt és hozzá pultokat, 2 darab nagy rollós iratszekrényt, utazói kofferokat, álló íróasztalokat stb., 2 darab **Just-féle** patent létrát hozzávaló sinekkel.

1258

Gözekehérszántást

vállalnak 24 lóerős Fowler-féle gözekejükkel 1222

Hirschl Herman és Fiai
Potiski Sv Nikola (Torontál.)

Arató borok!

Elsőrangú, szárazszüretelésű kudrici (Temeskutas) magashegyi borok: 1922-beli finom, új fehér 9 korona; 1922-beli kitinó, tiszta sötétvörös 9 korona; 1921-beli prima fehér óbor, a legjobb minőségű hegyi szőlőkből, 12 korona. Kapható:

Tetz Jánosnál
Gudurica (Bánát). 1194

Csak 8 napig érvényes ár!

A magyar és a világirodalom 10 gyönyörű kötete — csak **1400 magyar korona.**

TARTALMA:

Babits Mihály: Wilde Oszkár verseiből.
Bacsányi János költeményei Jubiláris kiadás.
Endre Károly: Az ember, aki járva jár.
Füst Milán: Változtatnod nem lehet.
Kemény Simon: Balkon.
Peterdi Andor: Sátor alatt.
Rabindranath Tagore költői műveiből.
Somlyó Zoltán: Sötét baldachin.
Szegedi István: Gyöngyvirág.
Wilde Oszkár: A readingi fegyház balladája.

Megrendelhető a pénz előzetes beküldése mellett akár magyar koronáért, akár magyar koronának napi kurzuson való átszámítása mellett dinár értékben az

ORIENT

hirlapirodánál Veliki Becskereken.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Igen tisztelt gazdasszony!

Mielőtt befőttes-, lekváros- és uborka-üvegeit bevásárolná, számítsa ki, hogy mennyibe kerül Önnek a gyümölcs stb. és milyen nagy kárt szenved, ha csak egy üveg szétreped. A mai drága gyümölcs- és cukorárak mellett ez valóban nem lehet kicsiny. Ha ettől a kártól magát meg akarja óvni, úgy befőttes-, lekváros- és uborkaüvegeit csakis 42

Ivanitza Ferdinánd Karolynál Veliki Becskerek Fő-utca, szerezze be, ahol elsőrendű cseh árut kap, mely jól-lehet valamivel többbe kerül, de azért sokkal tartósabb és károkat, melyek az üveg repedése által származnak, ugyszólván teljesen kizár, miért is valamivel drágább árának dacára mégis olcsóbb, mint az ugynevezett olcsó vásári áru.

Bánati famegmunkáló Hermann és Társai

Begej Szv. Djuradj.

Gyárt modern gépekkel berendezett műhelyeikben: 1252

Tömeggyártás:

Vásári ablakok (Marktfenster), kocsik és alkatrészek, kaszanyel, kapanyel és gereblye, tengerimorzsolószekrények, bútorok és konyhaberendezések, vendéglőberendezések. Összes mezőgazdasági és ipari szükségletek gyártása, továbbá asztalos- és bognárárak

Olcsó árak

Pontos és jó kiszolgálás.
Kérjen árajánlatot.

MESZET, FASZENET

száraz, vellázott 1255

jutányosan szállít

Révai Adolf, Subotica. Telefon 551.

A Solyom-féle söresarnokban egy megbízható

főliró

1272

felvétetik azonnali belépéssel
Fizetés megegyezés szerint.

Motóhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski Becsej között. Bácska és Bánát vonatjaihoz a legjobb összeköttetés

Indul:

Stari Becsejről 5, 9^{1/2}, 12^{1/2}, 17 órakor.
Turski Becsejről 6, 10^{1/2}, 13^{1/4}, 18 órakor.

Helybeli nagyobb iparvállalatnál kifutóleány

azonnali belépésre felvétetik.

1263

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299

Vesica Emilnél Subotican, Stosova u. 3.

Állandóan nagy mennyiség raktáron.

ELÁZ

szabadkézből eladó, vétel esetén a lakás azonnal átvehető.

1250

Aranyeva (Arany János) u. 2919.